

Вихід зі складу ЄС може мати складні, в першу чергу економічні, наслідки для Великобританії, тому вона буде прагнути, підтримувати особливі стосунки з ЄС.

Якось в розмові з Шарлем де Голлем британський Прем'єр-міністр зазначив: «Якщо я матиму вибір між Вами і Рузвельтом, Ви маєте знати, що я завжди виберу Рузвельта. І якщо я матиму вибір між Європою і широкими відкритими морями, Ви маєте знати, що я завжди виберу широкі відкриті моря». Це судження В. Черчилля можна вважати справжньою квінтесенцією британського підходу до членства в ЄС. Туманний Альбійон був занадто довго незалежним і занадто довго першим у світі, щоб в один день відмовитися від своєї свободи і стати керованим із-за Ла-Маншу. Якщо ЄС хоче зберегти Великобританію в своєму складі, він має піти на суттєві реформи. В протилежному випадку туманний Альбійон вибере «широке відкрите море».

Список використаної літератури:

1. Британія виходить з ЄС: головні наслідки [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://hromadske.ua/posts/brytaniia-vykhodyt-z-yes-holovni-naslidky/>.
2. Вихід з ЄС: Британія може отримати такий же статус, як і Україна [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://hromadske.ua/posts/brytaniia-vykhodyt-z-yes-holovni-naslidky/>.
3. Гавриков Д. Европейский союз как территория противоречий // Мировая экономика и международные отношения. / Д. Гавриков. – 2004. – №12. – С.88-95.
4. Собкевич О. В. Перспективи розвитку науково-технічного і виробничого співробітництва України з країнами ЄС. / О. В. Собкевич, А. В. Шевченко – Відділ безпеки реального сектору економіки. – № 49. – 2016. – С. 20.

Костюк Т.

АНАЛІЗ ПОВНОВАЖЕНЬ КОРОЛЕВИ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ЄЛИЗАВЕТИ ІІ

У статті досліджуються повноваження та привілеї правлячого монарха Великобританії.

Ключові слова: монарх, привілеї, королівська прерогатива, особисті прерогативи, особисті прерогативи.

Єлизавета ІІ являється конституційним монархом: тобто, вона глава держави, але її виконавчі повноваження обмежені конституційними нормами, тоді як реальна влада зосереджена в таких інститутах, як Парламент і Кабінет. Її роль носить символічний характер: вона представляє Британію під час державних візитів та під час урочистих подій. Згідно з королівським сайтом, її основна роль полягає в "фокусі національної єдності». Тобто народ Великобританії сприймає королеву як гарантію збереження традиційних устоїв держави і суспільства, втілення національної єдності, фігуру, яка об'єднує націю.

Єлизавети ІІ королева 16 колишніх британських колоній, в тому числі Австралії, Канади та Нової Зеландії; і глава Співдружності, багатонаціонального органу, створеного після розпаду Британської імперії. Її

офіційний титул звучить наступним чином: «Її Найвища Величність Єлизавета Друга, Божою милістю Королева Сполученого Королівства Великобританії і Північної Ірландії та інших її царств і територій, глава Співдружності, захисниця віри, самодержиця орденів лицарства».

Метою статті є вивчення повноважень королеви Єлизавети II та дослідження її ролі в політичному житті Великобританії.

Видатний британський вчений Вальтер Беджгот стверджував, що королева Єлизавета II «могла б розпустити армію; вона могла б звільнити всіх офіцерів ... вона могла б продати всі наші військові кораблі і всіх наших військово-морських магазинів; вона могла б забезпечити мир жертвуючи Корнуоллом і почати війну для завоювання Бретані ... вона могла б звільнити більшість державних службовців, і вона могла пробачити всіх кривдників», але фактично прав в розпорядженні її Величності лише три: «право радити, право заохочувати і право попереджати»[2].

«Королівська прерогатива» - термін, який використовується для характеристики повноважень британського монарха. Тобто, це комплекс прав і привілеїв, сформованих в процесі історичного розвитку правової системи Великобританії і визнаних за правлячим монархом.

В англійській історії ці повноваження розглядалися як властиві монарху від природи, і як подільні на «природні» і «політичні», і як «невід'ємні», які не можуть бути обмежені навіть Парламентом.

На даний момент в англійському конституційному праві розрізняють два основних види прерогатив права та повноважень монарха: особисті та політичні.

Особисті прерогативи мають в основному формальний і церемоніальний характер. Такі права і привілеї належать монарху особисто і реалізуються ним відносно самостійно. До цієї групи можна віднести такі права і привілеї як статус глави держави і глави законодавчої, виконавчої та судової гілок влади; статус головнокомандувача збройними силами; статус глави Англійської церкви; статус глави Британської співдружності і т. д. Королева також особисто виступає з королівською промовою на відкритті сесії Парламенту, проводить офіційні прийоми з главами інших держав в Букінгемському палаці та наносить їм офіційні візити. Саме монарх Великобританії нагороджує орденами, посвячує в лицарі і присуджує вищі титули та є присутньою на церемонії виносу прапора - військовому параді. Крім того, королева вважається головою на засіданнях Таємної Ради.

Особисті прерогативи також зводяться до ряду правил, які забезпечують королівські імунітети та право власності. Наприклад, «монарх ніколи не вмирає», оскільки існуюча система престолонаслідування передбачає постійне функціонування інституту монархії. Іншим прикладом особистої прерогативи є правило, що свідчить, що «монарх не може чинити неправильно». Монарх в Сполученому Королівстві не несе відповідальності і користується імунітетом від судового переслідування, тобто позов не може бути подано по відношенню до Королеви особисто. На практиці ж це означає судовий імунітет монарха.

Проте це означає лише особистий імунітет монарха тому, що існує можливість подачі позовів до Корони та Корона як інститут влади може бути відповідачем у суді.

Політичні прерогативи – це права і привілеї пов'язанні з реальним управлінням державою та здійснювані за згодою Парламенту або «за порадою міністрів» [3].

До політичних прерогатив відносять: право, за згодою Парламенту, призначати Прем'єр-міністра, право скликати і розпускати Парламент за ініціативою Прем'єр-міністра та право оголошувати перерву в його засіданнях. Також до політичних прерогатив належать право за згодою Прем'єр-міністра дарувати королівську згоду біллям, прийнятих Парламентом, окрім того сюди ж можна віднести право призначати міністрів та інших вищих державних посадових осіб, включаючи суддів, дипломатів, офіцерів збройних сил, поліції, єпископів і архієпископів Англійської церкви за поданням Прем'єр-міністра. До політичних прерогатив відноситься і право визначати програму законодавчої діяльності Парламенту в королівській промові при відкритті сесії Парламенту.

Серед політичних прерогатив виокремлюють особливу групу, яку утворюють королівські прерогативи у сфері міжнародних відносин та зовнішньої політики. Права і повноваження монарха у цій сфері тісно переплітаються з правами і повноваженнями Парламенту та міністрів Корони. В результаті цього реалізація королівської прерогативи в цій сфері часто вимагає узгодженого рішення і монарха, і Парламенту, і Кабінету.

До королівських прерогатив у сфері міжнародних відносин і зовнішньої політики відносять право оголошувати війну і укласти мир, право рішення анексії території, право укласти міжнародні договори, право направляти і приймати послів та право визнавати зарубіжні держави і уряди. Також монарх має право на помилування засуджених злочинців.

Оскільки група політичних прерогатив досить обширна. Якщо брати до уваги прерогативи у внутрішній політиці, а саме прерогативу в судовій області, то вона заснована на правилі «монарх – джерело справедливості». Історично британські монархи не тільки призначали суддів, а й брали участь у судових засіданнях. Сьогодні британські судді здійснюють правосуддя від імені монарха, але призначаються відповідно до процедури, встановленої законом. Практично судові прерогативи полягають в наявності у монарха права помилування, яке здійснюється монархом за активної участі міністра внутрішніх справ.

Як уже було згадано, політичні повноваження монарха здійснюються за порадою та за участю міністрів. Таємна рада представляє собою дорадчий орган при монарху, що історично з'явився в системі влади Британії в XIII ст. До складу Таємної ради входять близько 300 осіб: міністри Кабінету, судді Апеляційного суду, архієпископи англійської церкви, спікер Палати громад, британські послы в зарубіжних країнах й інші особи, що займають або займали вищі посади на державній службі. У повному складі Таємна рада збирається

лише в урочистих випадках, наприклад з нагоди церемонії коронації монарха. Зазвичай в засіданні беруть участь лише кілька членів Ради. Кворум - три людини.

Таємна рада приймає рішення від імені монарха або у формі прокламацій, або у формі наказів. Скликання і розпуск Парламенту, оголошення війни і миру і будь-яке інший виступ монарха з урочистих приводів здійснюються у формі прокламації.

Слід також додати, що у королеви залишились ще деякі середньовічні привілеї. Так наприклад, до королеви не можна підходити ближче 3 ярдів, якщо вона сама не запросить, королеви не можна торкатися руками, ні за яких обставин. Також з королевою не можна почати розмовляти самому, а на її питання, якщо вона не просить подробиць, потрібно відповідати тільки «Так» або «Ні» з додаванням титулу.

І найголовніше: королева володіє акціями банку Англії, який володіє правом емітувати фунт стерлінгів, і який в свою чергу володіє акціями ФРС США, що володіє правом емітувати долар. І королева, як співвласниця емісійних центрів, отримує свою частку сеньйоражу від емітування світових валют.

Хоча прерогативи королеви і обмеженні, проте вона має і декілька досить унікальних привілеїв. Так, як королева Австралії, Єлизавета II має право звільнити увесь австралійський парламент. Відповідно до офіційного сайту королівської сім'ї, монарху належать усі лебеді «на певних ділянках Темзи й оточуючих її притоках», хоча, з технічної точки зору, всі немарковані лебеді у відкритих водах належать королеві. Монарх має владу над усіма дельфінами в британських водах та над усією живністю в британських водах. На відміну від інших членів королівської сім'ї, королева не потребує паспорта, так як вони випускаються на її ім'я. Також королеві не доводиться платити податок, але вона добровільно виплачує податки [4].

Виконавчі повноваження конституційного монарха, Єлизавети II, обмежені конституційними нормами, тоді як реальна влада зосереджена в таких інститутах, як Парламент і Кабінет. Її роль носить символічний характер: вона представляє Британію під час державних візитів та під час урочистих подій. Королева була і залишається гарантом збереження традиційних устоїв держави і суспільства, втіленням національної єдності та фігурою, яка об'єднує націю.

Список використаної літератури:

1. Ch.Alden Britain's monarchy. – Режим доступу: <https://www.theguardian.com/world/2002/may/16/qanda.jubilee>
2. Duties, Rights And Powers Of H.M. The Queen. – Режим доступу: <http://bmsf.org.uk/about-the-monarchy/the-queen/duties-rights-and-powers-of-h-m-the-queen/>
3. What are The Queen's powers? – Режим доступу: <http://royalcentral.co.uk/blogs/insight/what-are-the-queens-powers-22069>
4. R.Price Queen Elizabeth II owns every dolphin in Britain and doesn't need a driving license — here are the incredible powers you didn't know the monarchy has. – Режим доступу: <http://uk.businessinsider.com/weirdest-powers-queen-elizabeth-ii-british-sovereign-prerogative-swans-dolphins-2015-5>